

Ålands fredsinstituts uttalande, 7.3.2002.

Ålands fredsinstitut kräver territoriellt undantag för Åland vid Finlands anslutning till Open Skies-avtalet.

Ålands fredsinstituts styrelse anser att Ålands landskapsstyrelse borde kräva ett territoriellt undantag för Åland när Finland ansluter sig till Open Skies-avtalet. Ålands fredsinstitut ser inte några hinder i Open Skies-avtalet för ett territoriellt undantag i samband med anslutningen. Ålands fredsinstitut omfattar inte den tolkning av avtalets betydelse för Åland som Ålands landskapsstyrelse har presenterat.

Ålands fredsinstitut anser att anslutningen av Åland till Open Skies-avtalet strider mot Ålandskonventionen från 1921.

Ålands fredsinstitut anser att den nuvarande övervakningen av Ålands demilitarisering är tillräcklig och att en ytterligare övervakning (med militära flyg) undergräver Ålands demilitarisering.

Det är anmärkningsvärt att statsmakten i samband med den planerade anslutningen till Open Skies-avtalet har tagit sig en rätt att notifiera den förmodade överträdelsen av Ålandskonventionen till signatärmakterna. Ålands fredsinstitut ser detta som inledningen på en farlig utveckling som på sikt kan urvattna avtalen om Ålands demilitarisering.

Ålands agerande i internationella frågor har under de senaste decennierna bidragit till utvecklingen av en s.k. sedvanerätt eller Österjörätt, som ger Åland vidgade möjligheter att tala i egen sak i internationella frågor.

Om Åland inkluderas i Finlands anslutning till Open Skies-avtalet skulle självstyrelsens möjligheter att agera utgående från den subjektposition som man har kämpat sig till i frågor som gäller Ålands internationella ställning väsentligen försämrats. Detta skulle innebära att Åland återgår till att vara objekt för andras beslut.